

Pytania problemowe z zakresu prawa cywilnego i postępowania cywilnego (odpowiedzi jednokrotnego wyboru).

I. Pod pojęciem sprawy cywilnej rozumieć należy:

- a. wyłącznie te sprawy, jakie rozpoznane zostaną przez sąd w wyniku realizowania przez podmioty postępowania cywilnego roszczeń wynikających z uprzednio istniejącego stosunku cywilnoprawnego (*sensu stricto* – w rozumieniu nauki o prawie cywilnym),
- b. wyłącznie sprawy z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy,
- c. sprawy z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, ale również i inne, nawet te, u źródła leży stosunek inny aniżeli szeroko rozumiany stosunek cywilnoprawny, ale rozpoznawane za pomocą przepisów k.p.c.**

II. Proces cywilny oraz postępowanie nieprocesowe to:

- a. dwa równorzędne tryby sądowego postępowania rozpoznawczego, toczącego się przed sądami powszechnymi,**
- b. dwa odrębne tryby postępowania cywilnego, przy czym proces cywilny służy rozpoznawaniu spraw co do istoty, a postępowanie nieprocesowe – do rozpoznawania kwestii incydentalnych i wpaddingowych,
- c. równorzędne tryby postępowania cywilnego służące tym samym celom, co sądowe postępowanie egzekucyjne oraz postępowania pomocnicze,

III. Stosownie do art. 126²§ 1 k.p.c. Sąd nie podejmie w postępowaniu cywilnym żadnych czynności od pisma, od którego nie została wniesiona

należna opłata sądowa. Stwierdzając brak należytego opłacenia pisma przez osobę nie reprezentowaną przez adwokata, a więc działającą w procesie samodzielnie, przewodniczący w ramach czynności przygotowawczych:

- a. zarządzi zwrot pisma *a limine* (to jest bez uprzedniego wzywania o uiszczenie należnej opłaty stałej),
- b. wezwie stronę do należytego opłacenia pisma w terminie tygodniowym, a po bezskutecznym upływie tego terminu zarządzi zwrot wniesionego pisma,**
- c. skieruje sprawę na rozprawę, pozostawiając kwestię rozstrzygnięcia zagadnienia konieczności poniesienia kosztów procesu referendarzowi sądowemu,

IV. Zgodnie z konstrukcją właściwości sądu ustawowej miejscowej ogólnej, w przypadku dochodzenia roszczeń pomiędzy osobami fizycznymi, powództwo wnosi się do sądu I (pierwszej) instancji właściwego miejscowo:

- a. **ze względu na miejsce zamieszkania pozwanego,**
- b. ze względu na miejsce zamieszkania powoda,
- c. według wyboru powoda inicjującego postępowanie – bądź to miejsca zamieszkania powoda, bądź to miejsca zamieszkania pozwanego,

V. Z zasady - zarówno w procesie jak i postępowaniu nieprocesowym, orzekając na rozprawie w wyniku wniesionej w sprawie apelacji, sąd II (drugiej) instancji rozpozna apelację w składzie:

- a. trzech sędziów zawodowych,
- b. jednego sędziego zawodowego,**
- c. jednego sędziego zawodowego i dwóch ławników,

VI. W ramach kompetencji ustawowych, na etapie podejmowania czynności przygotowawczych w sprawie asystent sędziego nie może wydać samodzielnie zarządzenia o:

- a. wyznaczeniu terminu posiedzenia (w tym posiedzenia przygotowawczego) lub rozprawy (oraz wezwaniu stron, świadków, zawiadomienia pełnomocników itp.),
- b. doręczeniu stronie pisma procesowego rozszerzającego żądanie pierwotnego pozwu,
- c. zwrocie pisma procesowego,**

VII. Wydawane przez asystenta sędziego w toku postępowania zarządzenia:

- a. podlegają w każdym wypadku zaskarżeniu przez stronę środkiem zaskarżenia zwanym zastrzeżeniem,
- b. podlegają zaskarżeniu przez stronę środkiem zaskarżenia zwanym zastrzeżeniem w ograniczonym zakresie, a to jedynie w odniesieniu do pochodzących od asystenta sędziego zarządzeń o wezwaniu do uiszczenia opłaty,**
- c. nie podlegają w ogóle zaskarżeniu,

VIII. Legitymację procesową, winny posiadać strony konkretnego, zindywidualizowanego podmiotowo i przedmiotowo postępowania cywilnego, wynikającego z konkretnego stosunku materialno - prawnego, łączącego uprzednio te strony. Oznacza to, że brak legitymacji procesowej po jednej ze stron postępowania, spowoduje wydanie przez Sąd:

- a. wyroku oddalającego powództwo,**
- b. postanowienia o odrzuceniu pozwu, jeżeli brak w tym zakresie ma charakter pierwotny,
- c. postanowienia o umorzeniu postępowania, jeżeli brak w tym zakresie ma charakter wtórny,

IX. Zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu (adwokata, radcy prawnego) w postępowaniu cywilnym domagać się może osoba fizyczna:

- a. jeżeli wykaże, że nie ma ona dostatecznych środków na te koszty,
- b. jeżeli dochodzi roszczenia usprawiedliwionego co do zasady wykazując jednocześnie, że wniesienie powództwa jest następstwem uprzedniego nagannego względem powoda zachowania się pozwanego,
- c. **jeżeli złoży oświadczenie, z treści którego wynika, że nie jest ona w stanie ponieść kosztów bez uszczerbku koniecznego utrzymania dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek,**

X. W systemie polskiego prawa cywilnego ograniczonymi prawami rzeczowymi są:

- a. użytkowanie, służebności gruntowe i osobiste, zastaw, hipoteka, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz prawo wieczystego użytkowania,
- b. **użytkowanie, służebności gruntowe i osobiste, zastaw, hipoteka oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego,**
- c. użytkowanie, służebności gruntowe i osobiste, zastaw, hipoteka, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, prawo wieczystego użytkowania oraz dzierżawa,

XI. Pojęcia długu i odpowiedzialności należą do podstawowych kategorii pojęciowych funkcjonujących na gruncie polskiego prawa zobowiązań. Wzajemna korelacja tych pojęć powoduje, iż:

- a. **istnienie długu po stronie dłużnika osobistego nie zawsze pociąga za sobą istnienia odpowiedzialności osobistej tego dłużnika za dług,**
- b. istnienie długu po stronie dłużnika osobistego zawsze pociąga za sobą odpowiedzialność osobistą tego dłużnika za dług,
- c. istnienie długu po stronie dłużnika osobistego zawsze pociąga za sobą odpowiedzialność rzeczową tego dłużnika za dług,

XII. Nabycie prawa własności rzeczy ruchomej przez zasiedzenie przez jej posiadacza samoistnego, który objął rzecz w posiadanie w wierze, zgodnie z przepisami ustawy – Kodeks cywilny nastąpi:

- a. w przypadku nieprzerwanego posiadania samoistnego rzeczy ruchomej przez okres 10 lat,
- b. w przypadku nieprzerwanego posiadania samoistnego rzeczy ruchomej przez okres 3 lat,
- c. **posiadacz samoistny rzeczy ruchomej w złej wierze nigdy nie nabędzie prawa własności rzeczy ruchomej, niezależnie od długości okresu posiadania,**

XIII. Kazimierz Nowak, jako posiadacz samoistny samochodu osobowego marki AUDI A8, uznany został przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie za winnego spowodowania wypadku drogowego, w którym poszkodowany został przewożony przez niego pasażer będący autostopowiczem, którego to kierujący pojazdem zabrał kilka kilometrów wcześniej bezinteresownie. Odpowiedzialność sprawcy wypadku, w warunkach zgłoszenia przez poszkodowanego pasażera roszczeń o zadośćuczynienie za doznana krzywdę (art. 445 § 1 k.c.), rentę z tytułu zwiększonych potrzeb (art. 444 § 2 k.c.) oraz ustalenie odpowiedzialności sprawcy za skutki wypadku na przyszłość (art. 189 k.p.c.) ukształtowana została w przepisach kodeksu cywilnego na zasadzie:

- a. ryzyka,
- b. winy,**
- c. słuszności,

XIV. Pod pojęciem czynności prawnej rozumieć należy:

- a. stan faktyczny charakteryzowany wolą faktycznego władania rzeczą jak właściciel lub podmiot innego prawa o charakterze bezwzględny (prawa rzeczowego),
- b. działanie podmiotu prawa cywilnego, z którym norma prawna łączy skutek w postaci powstania, zmiany lub ustania stosunku cywilnoprawnego niezależnie od tego, czy wola działającego podmiotu była skierowana na wywołanie takiego skutku,
- c. zdarzenie cywilnoprawne, w skład którego to wchodzi co najmniej jedno oświadczenie woli podmiotu prawa cywilnego, zmierzające do wywołania skutku prawnego w postaci powstania, zmiany lub ustania stosunku cywilnoprawnego,**

XV. Współwłasność łączna jest tym rodzajem współwłasności, która:

- a. występuje jako stosunek prawny prawa rzeczowego, związany z innym stosunkiem prawnym o charakterze prawnorodzinny lub obligacyjny, z którego to wynika,**
- b. występuje jako samodzielny stosunek prawa rzeczowego, wyrażony ułamkami idealnymi, np. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, których to suma łącznie daje całość udziału we współwłasności (1/1),
- c. nie jest stosunkiem prawnorzeczowym, lecz stosunkiem prawnym o charakterze obligacyjnym (zobowiązaniem),

XVI. Istotą hipoteki jest to, że:

- a. stanowi ona osobowy środek zabezpieczenia roszczeń wierzyciela,

- b. **stanowi ona rzeczowy środek zabezpieczenia roszczeń wierzyciela, należąc do katalogu ograniczonych praw rzeczowych, to jest praw podmiotowych bezwzględnych,**
- c. jest prawem obligacyjnym,

XVII. Sposób nabycia prawa podmiotowego w drodze sukcesji singularnej (pod tytułem szczególnym – *successio singularis*) charakteryzuje ten sposób nabycia prawa podmiotowego, w ramach którego to:

- a. nabywca na podstawie jednego zdarzenia prawnego nabędzie ogół praw i obowiązków swojego poprzednika prawnego,
- b. gdy nabywca na podstawie jednego zdarzenia prawnego nabędzie prawo, które to dotychczas nikomu nie przysługiwało,
- c. **nabywca na podstawie jednego zdarzenia prawnego nabędzie jedno lub kilka ściśle oznaczonych praw należących do swojego poprzednika prawnego,**

XVIII. Sąd może ubezwłasnowolnić częściowo osobę fizyczną, która:

- a. ukończyła lat trzynaście, jeżeli z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, osoba ta nie jest w stanie kierować swoim postępowaniem,
- b. **jest osobą pełnoletnią, jeżeli z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, wymaga ona pomocy do prowadzenia swoich spraw,**
- c. nie wykazuje cech choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego ani też innej formy zaburzeń psychicznych, ale postępuje pochopnie zobowiązując się do świadczeń na rzecz wierzycieli, których to następnie nie spełnia, czym powiększa stale stan swoich pasywów.-

Pytanie problemowe z zakresu prawa cywilnego.

Do Sądu Okręgowego w Rzeszowie wpłynął w dniu 27 marca 2025 roku pochodzący od Franciszka Nowaka pozew, w którym to powód zgłosił roszczenie zasądzenia pozwanego Jana Kowalskiego na w kwotę 150.000,00 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych) wywodząc na uzasadnienie zgłoszonego żądania twierdzenie o braku spełnienia przez pozwanego, na rzecz powoda, świadczenia wynikającego z zawartej pomiędzy stronami, w dniu 26 marca 2010 roku „prywatnej” umowy pożyczki, oznaczającej termin świadczenia zwrotnego pożyczkobiorcy na dzień 01 grudnia 2014 roku. Fakt ważnego zawarcia przedmiotowej umowy, jak i fakt braku zwrotnego świadczenia przez pozwanego umówionej pomiędzy stronami kwoty w sprawie nie jest sporna. Strony działają w procesie samodzielnie. Wnosząc pozew powód wniósł wymaganą opłatę stosunkową od pozwu. Proszę przygotować projekt wyroku. W krótkim uzasadnieniu proszę wskazać wszystkie merytoryczne przesłanki zasadności powództwa, jakie poddane zostały analizie Sądu w ramach oceny zasadności powództwa powoda, a następnie istnienie bądź brak których to przesądził o wyniku postępowania odzwierciedlonym w projekcie wyroku.-